

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ЕКОЛОГІЇ

Кафедра екології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Деканом факультету
лісового господарства та екології

Анатолій Вишневський

“02” вересня 2022 р.

**Робоча програма навчальної практики з дисципліни
«Вступ до спеціальності»**

галузь знань	10 «Природничі науки»
спеціальність	101 «Екологія»
освітній ступінь	перший (бакалаврський)
освітня програма	« Екологія»
вид дисципліни	нормативна
мова навчання	українська

Житомир – 2022

Розробник: асистент кафедри екологія Сірук І.М.;

УХВАЛЕНО

Завідувач кафедри екології

Людмила Герасимчук

протокол № 2 від «30» 08 2022 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми спеціальності
«Екологія»

Тетяна Федонюк

«30» серпня 2022 р.

Обговорено та рекомендовано до
затвердження навчально-методичною
комісією факультету

протокол № 1 від «02» вересня 2022 р.

Голова НМК Олександр Кратюк

I. Пояснювальна записка

Навчальна програма практичної підготовки складена відповідно до освітньої програми підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавра, галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 101 Екологія.

Місце практики в професійній підготовці випускника. Практика студентів, які набувають кваліфікаційний рівень бакалавра за напрямом підготовки 101 «Екологія», є невіддільною складовою навчального процесу. Навчальну практику студенти проходять в науково-дослідних центрах, наукових установах, спеціалізованих лабораторіях університету. Така організація керівництва практикою дає змогу студентам поглибити теоретичні знання і набути практичного досвіду роботи еколога.

Міждисциплінарні зв'язки. Проходження навчальної практики потребує набутих знань з дисциплін: «Гідрологія», «Біологія», «Інформаційні системи та технології», «Вступ до спеціальності».

Мета і завдання практичної підготовки.

Метою практичної підготовки є:

- ✓ активізація форм, методів та засобів підготовки
- ✓ екологів до практичної діяльності;
- ✓ оволодіння студентами методиками екологічних досліджень,
- ✓ формування у студентів навиків використання набутих загальноєкологічних знань.

Завданнями практичної підготовки є:

- ✓ поглиблення та закріплення набутих теоретичних знань з фундаментальних та
- ✓ прикладних дисциплін;
- ✓ набуття навиків використання сучасного обладнання для проведення екологічних
- ✓ досліджень;
- ✓ набуття досвіду складання та оформлення звітної документації;
- ✓ збирання, обробка й узагальнення практичних матеріалів, необхідних для
- ✓ подальшого виконання під час написання наукової роботи.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньої програми:

2. Опис навчальної практики

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної практики
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 1	Галузь знань 10 «Природничі науки»	Нормативна
Загальна кількість годин – 30	Спеціальність 101 «Екологія» Освітній ступінь: «Бакалавр»	Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
		2-й
		Вид контролю
		Залік

4. Очікувані результати навчання

Шифр	Результат навчання
ПР 02.	Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.
ПР 06.	Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.
ПР 21.	Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.

5. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами

Компетентності	Програмні результати навчання		
	ПР 02.	ПР 06.	ПР 21.
ЗК 1.	+	+	
ЗК 8.		+	
ЗК 9.			+
ЗК 13.	+		
СК 1.	+		+
СК 8.		+	

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 09. Здатність працювати в команді

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК 01. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

СК 08. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Максимальна кількість балів при умові виконання усіх передбачених польових робіт становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60 % від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів. В результаті активності студента, яка проявляється при командних роботах або в процесі виконання практичних робіт за кожен день проводиться оцінювання, максимальна кількість балів якого складає 40.

7. Засоби діагностики результатів навчання та форми поточного й підсумкового контролю

У процесі поточного оцінювання студенти можуть здобути максимум 70 балів, з яких 50 за успіхи при здобутті практичних навиків у польових умовах та до 20 балів з активність та знання теоретичного матеріалу, який був необхідний при певному змістовному модулі. Перед складанням заліку із практики кожна команда спочатку подає керівнику практики звіт із додатками, які відображають виконання роботи відповідно до програми. На залік виносяться практичні питання у розрізі програми практики. Оцінювання студентів відбувається виключно в усній формі шляхом обговорення певних практичних питань та їх аспектів.

8. Зміст і програма навчальної практики

Згідно із навчальним планом на практику з вступу до спеціальності відводиться 30 годин (5 днів), протягом яких передбачено виконання наступних завдань:

1. Ознамлення з екологічним обладнанням (відвідування установ екологічного спрямування)
2. Дослідження екомаршрутів міста Житомира
3. Вивчення екологічних проблем певного регіону на основі спеціалізованих додатків, чат-ботів.
4. Дослідження шумового забруднення та оцінка якості атмосферного міста Житомира.
5. Дослідження сукцесій й засміченості територій .
6. Оцінка забрудненості території за симетрією листкової пластинки та радіальним приростом.
7. Дослідження швидкості вітру, температурного режиму в полежахисних смугах.
8. Відбір проби води (для питних потреб) на хімічний аналіз.
9. Оцінка фруктів та овочів на вміст нітратів.

Література

1. Сірук І. М., Шевчук С.Ф. Ставлення до природи, як до цінності у контексті формування екологічної свідомості. XII студентська міжвузівська науково-практична конференція «Формування особистості студента: держава, суспільство, професія». 2020.С.5-9;
2. Сірук І. М., Сірук Ю. В. Структура ділянок лісового фонду зеленої зони міста Житомира. Лісівнича наука: стан, проблеми, перспективи розвитку (УкрНДЛГА – 90 років). Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (23–24 червня 2021 року, м. Харків). – Харків: Планета-Прінт, 2021. С.305-309.
3. Iryna Siruk¹, Viktoriia Kuchynska², Melnyk Yuriy³, Oleksandra Kozova⁴. Determination of ecosystem services of European larch using the i-Tree Eco model.. Sustainable Development in Wartime Ukraine and the World. Prague, Czech Republic 25 November, 2022.P.-3.
4. Сірук І. М., Сірук Ю. В. Структура ділянок лісового фонду зеленої зони міста Житомира. Наукові горизонти. 2020.- том 23, №12 (1).-С.18-28 DOI:10.48077/scihor.23(12).2020.
5. Solonenko A., Podorozhniy S., Bren O., Siruk I., Zhukov O. Effect of Stand Density and Diversity on the Tree Ratio of Height to Diameter Relationship in the Park Stands of Southern Ukraine. Ecologia Balcanica 2021. Vol. 13. Issue 2 P. 173–197.

6. Клименко М.О., Петрук В.Г., Мудрак О.В. та ін. Вступ до фаху: Підручник / М.О. Клименко, В.Г. Петрук, О.В. Мудрак, Р.В. Петрук, Л.В. Клименко, Н.В. Гнілуша. - Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015.-428 с
7. Моніторинг довкілля: підручник / [Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мокін В. Б. та ін.]; за ред. проф. В.М. Боголюбова. Вид. 2-ге, переробл. і доповн. – Київ: НУБІПУ, 2018. – 435 с
8. Агроєкологія: Посібник / А. М. Фесенко, О. В. Солошенко, Н. Ю. Гаврилович, Л.С. Осипова, В.В. Безпалько, С.І. Кочетова; за ред. О. В. Солошенка, А.М. Фесенко. Харків, 2013. 291 с.
9. Матус С.А., Левіна Г.М., Карпюк Т.С., Денищик О.Ю. Аналітичний звіт «Базове дослідження стану та напрямів розвитку екологічної політики України та перспектив посилення участі організацій громадянського суспільства у розробці та впровадженні політик, дружніх до довкілля» (період: 2018 - січень 2019) https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2019/12/baseline-research_report_publishing-dec-2019.pdf
10. ПРООН (2020) Уявлення та пріоритети громадян України у сфері охорони довкілля та сталої енергетики https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/environment_energy/report_priorities-of-ukrainian-in-environment-sustainable-energy.html
11. Фонд ім. Фрідріха Еберта в Україні. Екологічні тренди в Україні: погляд громадськості. Звіт за результатами соціологічного дослідження. <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/17805.pdf>
12. Аналіз впливу кліматичних змін на водні ресурси України (резюме дослідження). / Сніжко С., Шевченко О., Дідовець Ю. // Під ред. Садогурської С.С. Центр екологічних ініціатив «Екодія», 2021, 32 с. https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/analiz_vplyvu_klim_zmin_na_vodni_res_abs.pdf